בס"ד

מכללה ירושלים ע"ר
איכות תורנית-אקדמית-חינוכית

Michlalah Jerusalem College
Quality in Torah, Academia and Education

# סילבוס לקורס: עיבוד תכנים בתשב"ע, 60007.2.1

## שם המרצה: בדלוב חגית

**סוג הקורס :** שיעור

**שנת הלימודים:** תשפ"א , הקורס נלמד בסמסטר ב

**מספר השעות ונקודות זכות:** 1 ש"ש, 2 נ.ז.

**שנת הלימוד בתכנית: ב**

**דרישות קדם:** אין

**מטרות / תוצרי למידה:** במטרה להעניק לסטודנטית כלים דידקטיים להוראת התושב"ע על גוניה השונים, הקורס נתחלק לשני מישורים:
האחד, המורה כלומדת - במסגרת זו הסטודנטית תכיר את תחום הדעת, תעיין במקורות, ותרכוש ידע בסיסי ומושגי יסוד הנצרכים להוראת התושב"ע על כל גווניה.
השני, המורה המלמדת - במסגרת זו הסטודנטית תכיר את תכניות הלימוד השונות, את המיומנויות ואת המטרות של הוראת התושב"ע. הסטודנטית תכיר את המשאבים אשר מתוכם ניתן לדלות את חומרי ההוראה בדיסציפלינה. כמו כן, הסטודנטית תכיר את שיטות ההוראה ודרכי ההוראה השונות על יתרונותיהן ועל האתגרים אשר הם מציבים בפני המורה.

**תיאור הקורס:** בחמשת השיעורים הראשונים של הקורס תרכוש הסטודנטית ידע בתחום הדעת. במסגרת זאת תכיר הסטודנטית עקרונות ומושגי יסוד בדיסציפלינה, כמו: מהי תורה שבע"פ, יתרונה של התורה שבע"פ דווקא, מי הם חז"ל, מה כוללת ספרות חז"ל, השתלשלות התושב"ע, על מושג המחלוקת. הסטודנטית תכיר את המקצועות בתוך הדיסציפלינה: הלכה, אגדה, משנה, תלמוד. תוך מתן דגש למושגי יסוד, אישיים ומאורעות היסטוריים.
בשלושת השיעורים לאחריהם התלמידה תכיר תבניות פדגוגיות, עקרונות דידקטיים ללמידה משמעותית במסגרת זו תלמד על הצבת מטרות לשיעור, מבנה שיעור תקין בעל רצף מארגן. תלמד על יצירת דיון והצבת שאלות מסדר גבוה. תפנים את חשיבות קישור הנלמד לחיי התלמידים תוך התנסותה בפועל והבאת דוגמאות הלכה למעשה.
בחמשת השיעורים האחרונים התלמידה תיצוק לתוך התבניות הפדגוגיות שנלמדו בקורס את עקרונות ומושגי היסוד של תחום הדעת שהכירה בתחילת הקורס. הסטודנטית תכיר את תוכניות הלימוד ואתר מפמ"ר, המטרות והמיומנויות והיעדים בתוכנית הלימוד בדיסציפלינה. תיחשף לחומרי ההוראה במטרה להעניק לה את היכולת למצוא אותם ולהתמצא בהם

**התוכן הניתן מידי שבוע, מטלות וחומרי קריאה:**

| מס' | נושא, מטלות וחומר קריאה |
|---|---|
| 1 | מהי תורה שבע"פ |
| 2 | מדוע התורה שבע"פ ניתנה ע"פ ולא בכתב |
| 3 | מחלוקת |
| 4 | מי הם חז"ל ומהי ספרות חז"ל |
| 5 | חז"ל כפרשני מקרא – רצף ההלכה |
| 6 | הכרת תוכנית הלימודים בתושב"ע |
| 7 | על הצבת מטרות לשיעור וכתיבת מטרות |
| 8 | על אופן כתיבת המערך |

| | |
|---|---|
| 9 | על מבנה שיעור בתושב"ע |
| 10 | על למידה משמעותית (שאלות מסדר חשיבה גבוה ועל רלוונטיות הנלמד לחיי הבנות) |
| 11 | על סיכומי ביניים וסיכום שיעור |
| 12 | סנתיזה בין עקרונות הדיסציפלינה ובין העקרונות הפדגוגים |
| 13 | סנתיזה בין עקרונות הדיסציפלינה ובין העקרונות הפדגוגים |

**חובות הסטודנט בקורס:** .השתתפות פעילה.
2.בוחן לאחר השיעור החמישי על עקרונות ומושגים בדיסציפלינה-חובה.
3. תרגיל כתיבת מטרות במודל- רשות.
4. עבודת סיכום- כתיבת מערך שיעור בהלכה לפי עקרונות שנלמדו במהלך הקורס.

**אופן ההערכה - הרכב הציון**

| מרכיב | אחוז | ציון מינימלי למרכיב |
|---|---|---|
| עבודה | 100% | |

**רשימה ביבליוגרפית:**


אייזנברג, י', תשנ"ו. מחלוקות והכרעת הלכה, שדה חמד, א – ב מופיע כטקסט אלקטרוני
http://www.daat.ac.il/daat/kitveyet/sde_chem/mahlokot-2.htm
אייזנברג, י', 1998. חמישים שנות לבטים – תכניות הלימודים במשנה, מופיע כטקסט אלקטרוני
http://www.daat.co.il/daat/toshba/hamishim/31.htm
אלבה, א', 2008. הוראת משנה לבנות בבית הספר היסודי, שמעתין, 45, עמ' 220-234.
אפרתי, הרב ב', תשס"ה. תוקפם של המנהגים בישראל, דעת.
ארנד, מ', תשל"ב. הוראת תלמוד לבנות, שמעתין,30, עמ' 30-33.
בלידשטיין, י', תש"מ. רעיון תורה שבעל פה ותולדותיו באגרת רב שרירא גאון, דעת, עמ' 5-16.
ברנד, י', תשס"ו. תנורו של עכנאי אגדה בלב הפולמוס, תרביץ, עמ' 437-466.
הכהן, מ', תשכ"ו. ההלכה והמנהג, מחניים, ק, עמ' לו – נג.
הר, מ', תשכ"ו. מהותה של האגדה, מחניים, ק, עמ' סג – סט.
ישמח, מ', 1982. הרהורים על מגמות ודרכים בהוראת תושב"ע לבנות, שמעתין, יט , עמ' 26-32.
סמואל, ע',1991. חינוך לערכים באמצעות הוראת המשנה. דרך אפרתה, א', עמ' 71-78.
ספראי, ש', 1977. ההכרעה כבית הלל ביבנה, האיגוד העולמי למדעי היהדות, 3, עמ' 21-44.
פרנקל, י', 1991. דרכי האגדה והמדרש, גבעתיים: יד לתלמוד.
קופרמן, הרב י', 2000. הגות וחינוך הרהורים בענייני חינוך, מכלול, כ, עמ' 69-81.
רייניץ, ק' יעקב, 1978. פיתוח חשיבה בהוראת המשנה- הדגמה בבא מציעא פ"ג מי"א ופ"ח מ"ו. ברכות פ"ו מ"ח, פסחים פ"י מ"א, שמעתין, 53-54, עמ' 60-62.
רייניץ, ק' יעקב, 1977. המשנה כפשוטה: הכנת המורה לשיעור במשנה תוך הדגמה במסכת ברכות פ"ב מ"א, שמעתין, 50, עמ' 141-146.
שוורץ, י', 1994. לתולדות הוראת המשנה בבית הספר הממ"ד, נטועים, א', עמ' 75-84.
Harvey, Zeev, 1992. "Rabbinic Attitudes toward philosophy", in H.J. Blumberg (ed), Open Thou Mine Eyes, Hoboken, N.J: KTAV Pub. House, pp. 83-101.